

Uitnodiging Online Cloud Event – Cloud 5 & 14 EAPRIL

Leren en innoveren in fieldlabs: het aanpakken van wicked problems in samenwerking en co-creatie met onderwijs, onderzoek en praktijk

25 mei 2021 van 14:00 tot 16:30

Aanleiding

De maatschappij en de wereld van werk zijn volop in beweging. De vraagstukken waar hbo-studenten als toekomstige professionals mee te maken zullen krijgen zijn complex en hebben in toenemende mate een transdisciplinair karakter. In hun toekomstige professie zullen onze studenten voor uitdagingen geplaatst worden die niet binnen één beroepscontext beantwoord kunnen worden. Werkcontexten die de grenzen van disciplines, organisaties overschrijden stellen andere eisen aan professionals (o.a. initiatief, wendbaarheid, weerbaarheid, innovatievermogen, creativiteit, transdisciplinair werken en boundary crossing expertise (Akkerman & Bakker, 2011).

Hbo-instellingen staan voor de taak om studenten op te leiden voor deze complexe werkcontexten en ze daarbij optimaal te begeleiden (Jongbloed et al., 2008; Culum et al., 2013). Het leren en werken aan wicked problems is hierbij leidend. We definiëren wickedness hier als de combinatie van complexiteit, onzekerheid en fragmentatie: de betrokkenheid van een diverse groep stakeholders met soms conflicterende belangen (Head & Alford, 2015). Wicked problems vragen om een probleemaanpak die adaptief is, transdisciplinair, gericht op samenwerken met verschillende partners en proces-georiënteerd (Koppenjan & Klijn, 2004; Veltman et al., 2019).

Het leren aan wicked problems en de samenwerking tussen studenten, docenten, onderzoekers, lectoren en betrokkenen en stakeholders in het regionale ecosysteem kent verschillende vormen, zoals de Centres of Expertise waarin innovatieve en ambitieuze samenwerkingsvormen tussen kennisinstellingen, het bedrijfsleven en de overheid gerealiseerd worden en de verbinding gelegd wordt tussen maatschappelijke uitdagingen, het hbo en topsectoren (Reiner et al., 2019; Vereniging Hogescholen); fieldlabs waar ondernemers en kennisinstututen elkaar ontmoeten om oplossingen voor complexe vraagstukken en nieuwe producten te ontwikkelen, testen, implementeren en toepassen (Vereniging Hogescholen); living labs (Veltman, van Keulen & Voogt, 2019); regionale leeromgevingen (Gulikers & Oonk, 2019) en andere grenspraktijken.

Het leren en samenwerken over institutionele grenzen heen is een complexe uitdaging (Huxham & Vangen, 2000). Vanuit het perspectief van het onderwijs bezien, hebben de uitdagingen in de samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en praktijk, naast de wicked problems in kwestie, ook betrekking op het ontwerpen van leeromgevingen, vormgeven van de rol van docenten en onderzoekers, het organiseren van community engagement, het creëren van de juiste condities voor leren en op de praktische organisatie van het onderwijs.

Focus van dit event

In dit Cloud Event ligt de focus op de samenwerking binnen de hogeschool tussen opleidingen, domeinen en diensten én daarbuiten, met de verschillende betrokkenen en stakeholders in de regionale ecosystemen. Vragen die aan de orde kunnen komen zijn bijvoorbeeld:

- Hoe kan samenwerking met de externe stakeholders duurzaam worden gemaakt in langdurige partnerschappen? Wat is hier voor nodig?
- Hoe kunnen belangen op opleidings- en institutioneel niveau worden overstegen zodanig dat vruchtbare samenwerking met organisaties uit de publieke/private sector mogelijk wordt?
- Hoe kan de absorptiecapaciteit van hbo-instellingen worden vergroot ten behoeve van transdisciplinaire samenwerking en leren? Wat is de rol van leiderschap en management hierin?

Programma

14.00 – 14.10	Welkom en introductie Uitleg programma en experts Huishoudelijke mededelingen
14.10 – 14.20	Inspiratie talk
14.20 – 14.50	Voorwaarden voor samenwerken en leren, succes- en faalfactoren Gesprek tussen experts met gelegenheid tot deelname
14.50 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.45	Governance en duurzaamheid van partnerships Gesprek tussen experts met gelegenheid tot deelname
15.45 – 16.00	Afronding met voorlopige conclusies, en vragen voor verdere verdieping
16.00 – 16:30	Informeel plenair 'borrelen' en napraten

Experts

Dr. Ineke Delies: lector (emeritaat) Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie bij Stenden Hogeschool. Ze was initiator van grote inter-organisatorische innovatieprojecten tussen onderwijs en bedrijfsleven. Haar proefschrift luidt: Verbindingskracht & Combinatievermogen, een empirisch onderzoek naar kennisallianties tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven.

Dr. Pieter Moerman: Programmamanager publiek-private samenwerking bij Katapult. Als zodanig heeft hij veel ervaring met het opzetten van samenwerking tussen HBO-instellingen en externe stakeholders. Hij is recentelijk gepromoveerd op een proefschrift Een wankel succes, over publiek-privaat samenwerken in het Nederlandse beroepsonderwijs.

Dr. Liesbeth Rijdsdijk: Opleidingsmanager Global Projects and Change Management van het Windesheim Honours College. Daarnaast is zij senior onderzoeker bij het lectoraat Sociale Innovatie. In haar onderzoek focust zij zich op inclusieve samenwerking, governance en leiderschap bij wicked challenges zoals de energietransitie en klimaatadaptatie.

Bert Pathuis: Conceptontwikkelaar in maatschappelijk vastgoed en zorg, en sinds vele jaren als innovatieve partner verbonden aan het lectoraat Duurzame innovatie de regionale kenniseconomie (Stenden Hogeschool). Het is zijn kracht om partijen aan elkaar te verbinden en publieke- en private samenwerking op basis van co-makership tot stand te brengen.

Ir. Arianne Bijma: Global manager university relations and talent programs voor technische studenten en onderzoekers bij ASML. Zij breekt een lans voor langdurige en multidimensionale samenwerking tussen hoger onderwijs instellingen en bedrijfsleven, en voor wederzijdse toegang tot kennis en talent. Als zodanig bouwt zij wereldwijd aan partnerships met de beste universiteiten en hogescholen voor kritische competenties die relevant zijn voor ASML.

Uitnodiging voor praktijkprofessionals en onderzoekers

De sprekers en hun casussen dienen als input voor een vruchtbaar gesprek met de aanwezigen. Dus ben jij die praktijkprofessional of onderzoeker met affiniteit voor ....? Dan nodigen we je graag uit om deel te nemen aan het gesprek dat we zullen organiseren als een EAPRIL 'fishbowl'.

Deelnemen

Neem deel aan de Teams-meeting via uw computer/mobiele app:

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

of open deze link: <https://bit.ly/340HLly>

Georganiseerd door

- Egede Maassen & Marieke Veltman, 2021 fishbowl organisers and 2021 thematic track coordinators EAPRIL2021
- Tom De Schryver, [Cloud 14](#) (Learning in Organisations)
- Jörg Holle, Arnoud Evers, [Cloud 5](#) (HRD & Workplace Learning)

Referenties

- Akkerman, S. F., & Bakker, A. (2011) Boundary crossing and boundary objects. *Review of educational research*, 81(2), 132-169.
- Ćulum, B., Rončević, N., & Ledić, J. (2008) Wicked problems in public policy. *Public Policy* 3(2): 101-118.
- Gulikers, J., & Oonk, C. J. S. (2019) Towards a Rubric for Stimulating and Evaluating Sustainable Learning. *Sustainability* 11(4): 969. doi:10.3390/su11040969.
- Head, B. W., & Alford, J. (2015) Wicked problems: Implications for public policy and management. *Administration & Society*, 47(6), 711-739.
- Huxham, C., & Vangen, S. (2000). Ambiguity, complexity and dynamics in the membership of collaboration. *Human Relations*, 53 (6), 771-806.
- Jongbloed, B., Enders, J., & Salerno, C. (2008) Higher education and its communities: Interconnections, interdependencies and a research agenda. *Higher Education*, Vol. 56, p. 303-324.
- Koppenjan, J. F. M., & Klijn, E.H. (2004) *Managing uncertainties in networks: a network approach to problem solving and decision making*. London: Routledge.
- Reiner, C., Bekke, H., Hooghiemstra, E., van Mil, T., de Ruiter, H., & Rullens, L. (2019) Centres of Expertise: groeibriljant voor excellente samenwerking in het hbo. Eindrapport van commissie Centres of Expertise.
- Veltman, M. E., van Keulen, J., & Voogt, M.J. (2019) Design principles for addressing wicked problems through boundary crossing in higher professional education." *Journal of Education and Work* 32(2): 135-155. doi:10.1080/13639080.2019.1610165.
- Vereniging Hogescholen (<https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/thema-s-en-subthema-s/artikelen/fieldlabs-en-kenniscentra-gericht-op-ondernemerschap>).